

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз і контроль імпорتنих операцій у зовнішньоекономічній сфері вітчизняних підприємств (на прикладі ТОВ «Фінагро»)»

Виконавець

студентка ЦЗВФН

Газовська Катерина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Чернишова Людмила Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ У МІЖНАРОДНІЙ СФЕРІ	5
1.1. Сутність імпорнтних операцій та їх нормативна регламентація...	5
1.2. Порядок відображення імпорнтних операцій в системі обліку....	18
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	26
2.1. Організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства.....	26
2.2. Особливості здійснення імпорнтних операцій та їх відображення у системі обліку ТОВ «Фінагро».....	31
2.3. Оподаткування імпорнтних операцій на підприємствах України..	39
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ....	44
3.1. Аналіз виконання зобов'язань за імпорнтними операціями.....	44
3.2. Методичні аспекти державного контролю імпорнтних операцій та напрямки його удосконалення.....	53
ВИСНОВКИ.....	58
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	60
ДОДАТКИ.....	64

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність перш за все характеризується здійсненням експортно-імпортних операцій. Ввезення на митну територію України різних активів передбачає їх достовірний облік та контроль як з боку суб'єктів міжнародних відносин, так і з боку держави. Тому якісна облікова інформація, яка пов'язана зі здійсненням таких операцій, є важливою у системі управління вітчизняних підприємств. Втім недостатність методичних розробок щодо організації та ведення обліку, аналізу та контролю імпортних операцій призводить до виникнення проблем у частині дотримання чинного законодавства. Нагальна потреба у вирішенні цих питань і визначає **актуальність теми дослідження.**

На сьогодні існує багато напрацювань вчених у напрямку розкриття проблемних аспектів обліку, аналізу та контролю імпортних операцій, втім і досі залишаються відкритими питання у частині удосконалення теорії, методики та практики відображення таких операцій у системі управління суб'єктів господарювання.

Мета роботи полягає у дослідженні теорії, методики та практики відображення імпортних операцій у системі обліку, аналізу і контролю, та пошуку напрямків їх удосконалення.

Відповідно до мети у роботі поставлені такі **завдання:**

- розкрити сутність імпортних операцій та їх нормативну регламентацію;
- розглянути порядок відображення імпортних операцій у бухгалтерському обліку вітчизняних підприємств;
- дослідити специфіку проведення імпортних операцій на досліджуваному підприємстві;
- визначити особливості оподаткування імпортних операцій у податковій системі України;
- проаналізувати виконання зобов'язань за імпортними контрактами;

- дослідити методичні аспекти державного контролю імпорتنих операцій та визначити напрямки їх удосконалення в системі обліку та контролю.

Об'єктом дослідження є облік, аналіз та контроль імпорتنих операцій ТОВ «Фінагро». **Предметом дослідження** є удосконалення теорії, методики та практики відображення імпорتنих операцій у системі обліку, аналізу та контролю.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, нормативні документи, довідково-інформаційні видання, наукові праці учених, матеріали науково-практичних конференцій, а також статутні, первинні документи, облікові реєстри та дані економічної звітності досліджуваного підприємства.

Методи дослідження: аналіз та синтез – з метою деталізації та узагальнення даних обліку, аналізу, контролю імпорتنих операцій; порівняння – для зіставлення показників у динаміці; опитування, перерахунок, перевірка та інші методичні прийоми.

ВИСНОВКИ

Для досягнення мети у роботі були вирішені поставлені завдання, що дало змогу зробити наступні висновки:

1. У роботі розкрито теоретичні засади імпорتنих операцій у системі обліку і контролю шляхом дослідження сутності таких операцій, їх законодавчої регламентації за певними ступенями нормативної ієрархії.

2. Розглянуто порядок відображення в обліку найбільш поширених операцій з імпорту товарів за умовами передплати та післяплати, а також операцій, які звичайно супроводжують імпорتنі поставки – операції придбання іноземної валюти для подальших розрахунків з нерезидентом-імпортером та курсові різниці.

3. З метою розкриття діючої практики обліку, аналізу та контролю на вітчизняних підприємствах розглянута організаційно-економічна характеристика ТОВ «Фінагро». Встановлено, що фінансовий стан підприємства на кінець звітного періоду є стійким та платоспроможним.

4. Досліджено основні аспекти документування та відображення в бухгалтерському обліку імпорتنих операцій на ТОВ «Фінагро» з акцентуванням на специфіки їх оподаткування, зокрема у частині справляння непрямих податків, таких як: мито, акцизний податок, ПДВ. Це дозволило узагальнити особливості діючої практики обліку та оподаткування імпорتنих операцій на вітчизняних підприємствах та довести, що на ТОВ «Фінагро» виконуються вимоги чинного законодавства.

5. Огляд методичних аспектів аналізу виконання зобов'язань по імпортним операціям за допомогою відповідних показників, оцінки дотримання строків імпорتنих контрактів, нарахування та сплати штрафних санкцій за порушення термінів їх виконання дав можливість довести, що підвищення ефективності імпорتنих операцій може бути досягнута при умові, якщо прибуток, отриманий за допомогою імпорتنих операцій перевищуватиме внутрішній прибуток вітчизняного підприємства.

Вивчення методичних засад державного фінансового контролю у формі митного контролю показало, що саме ризик-орієнтований підхід обумовлює

підвищення якості контрольних заходів з боку держави. З'ясовано, що ідентифікація ризиків, їх оцінка та інші заходи у системі управління ризиками дали змогу запропонувати певні напрями удосконалення державного контролю імпорتنих операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економічна статистика. Експрес-випуски. Державна служба статистики України. 2021-2024. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991. за № 959-XII / Верховна Рада УРСР. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/ card/959-12](https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/959-12)
3. Інкотермс -2020: офіційний сайт URL : <https://incoterms2020.com.ua/>
4. Артюх О. В., Шульга С. В. Проблеми інформативності первинної облікової документації для підприємств різних галузей народного господарства України. *Мистецтво наукової думки: ЛОГОΣ*. Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2019. № 5. С. 25–27.
5. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 р. № 1246, з урахуванням останніх змін, внесених Постановою Кабінету Міністрів України № 378 від 21.04.2021р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF#Text>
6. Порядок ведення Єдиного реєстру акцизних накладних: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02. 2016. № 114, з урахуванням останніх змін, внесених Постановою Кабінету Міністрів України № 676 від 04.07.2023р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-2016-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Зразка форми акта (довідки) документальної планової / позапланової виїзної перевірки податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, та Методичних рекомендацій щодо оформлення матеріалів документальних перевірок: Наказ Державної податкової служби України від 25.02.2021. № 244. URL : <https://tax.gov.ua/diyalnist-/podatkoviy-audit/nakazi/75196.html>
8. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2258-19>

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017 року. Частина I-III. Рада з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості. Міжнародна федерація бухгалтерів. URL : [https:// www.apu.net.ua/ attachments/article /1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf](https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C1.pdf)

10. Лубенченко О. Е. Удосконалення організації та методики перевірки аудитором валютно-фінансових і розрахункових операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності. *Держава та регіони*. 2015 р., № 5 (86). С. 112-120.

11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>

12. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010. №2755-VI / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n11999>

13. Савченко О. Облік посередницьких операцій. НВП «Фактор». 2016-2023рр. URL : <https://factor.academy/blog/glava-22-oblik-poserednickix-operacij/>

14. Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України № 631 від 30.05.2012 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12#Text>

15. Митний кодекс України: Кодекс України від 13.03.2012. № 4495-VI / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/4495-17>

16. Мартинюк О. Які ставки: скільки треба платити за розмитнення авто з Європи у 2024 році. *Радіо Трек: Новини*. 22.04.2024. URL: https://radiotrek.rv.ua/news/yaki-stavki-skilki-treba-platiti-za-rozmitnennya-avto-z-ievropi-u-2024-roci_325006.html

17. Про затвердження переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та

ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість та які звільняються від сплати ввізного мита: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 224. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/224-2020-%D0%BF#Text>

18. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо сприяння відновленню енергетичної інфраструктури України: Закон України від 13.12.2022 р. № 2836-IX URL: https://ips.ligazakon.net/document/T222836?utm_source=buh.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_campaign=LZtest&utm_content=cons01&_ga=2.111145925.1132163998.1715443444

19. Про внесення зміни до розділу XXI "Прикінцеві та перехідні положення" Митного кодексу України щодо сприяння відновленню енергетичної інфраструктури України: Закон України від 13.12.2022 № 2837-IX. URL: https://ips.ligazakon.net/document/T222837?utm_source=buh.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_campaign=LZtest&utm_content=cons01&_ga=2.39826403.1132163998.1715443444

20. Котиш О. М., Мілько І. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління : навч. посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 183 с.

21. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. [Видання 6-те, перероб. та доп.]. Центр учбової літератури, 2019. 292 с.

22. Федоронько Н. І. Аналіз ефективності експортних та імпорتنих операцій. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Вип. 10. 2016. С. 120-123.

23. Зовнішньоекономічна діяльність : облік, контроль та оподаткування [навч. посіб.] / Л.В. Кононенко, О.А. Магопєць, Г.Б. Назарова, В.В. Шалімов, Н.С. Шалімова / за заг. редакцією док. екон. наук, професора Н.С. Шалімової.

Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 547 с. URL:
<https://dspace.kntu.kr.ua/server/api/core/bitstreams/31e82425-2ed2-4897-b552-8d648f1a5105/content>

24. Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015. № 684. URL : [http:// zakon0.rada.gov.ua /laws/show /ru /z1021-15/paran13#n13](http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/ru/z1021-15/paran13#n13)

25. Чернелевський Л. М., Щербатюк І. С. Особливості обліку забезпечення зобов'язань у зовнішньоекономічній діяльності. *Приазовський економічний вісник. Класичний приватний університет*. Вип. 6(11) 2018. С. 552-557.

ДОДАТКИ